

Бібліографія

- Мовою невідомих документів і матеріалів. (Інститут досліджень модерної історії України, Фундація ім. Симона Петлюри, Філадельфія - США). – К., 1996. – 122 с.
110. Сергійчук В. Погроми в Україні: 1914-1920: Від штучних стереотипів до гіркої правди, прихованої в радянських архівах. – К., 1998. – 544 с.
111. Сідак В. Національні спецслужби в період Української революції 1917-1921 рр. (невідомі сторінки історії). – К., 1998. – 320 с.
112. Сідак В. Повстансько-партизанський штаб державного центру УНР в еміграції (1921р.) – К., 1995. – 66 с.
113. Скоропадський П. Спогади: кінець 1917 - грудень 1918 року. – Київ; Філадельфія, 1995. – 495 с.
114. Солдатенко В. Українська революція: концепція та історіографія. – К., 1997. – 412 с.
115. Солдатенко В. Українська революція: концепція та історіографія (1918-1920 рр.) – К., 1999. – 508 с.
116. Солдатенко В. Центральна Рада та українізація армії // Укр. істор. журн. – 1992. – №6. – С.26-39.
117. Срібняк І. Культурно-освітня робота в Армії УНР у 1921-1923 рр. – Торонто, 1997. – 16 с.
118. Срібняк І. Обезброєна, але нескорена: Інтернована Армія УНР у таборах Польщі й Румунії (1921-1924 рр.). – К., 1997. – 129 с.
119. Темко Г. Виховна робота в Збройних Силах України: історія і сучасність. – К., 1996. – 145 с.
120. Темко Г. Основи формування системи виховання воїна в Україні у період утвердження державності (світоглядно-філософський аналіз). – К., 1997. – 286 с.
121. Тинченко Я. Останній бій генерала // Академія. – 1995. – Ч.2. – С.5-35.
122. Тинченко Я. Перша українсько-більшовицька війна (грудень 1917 - березень 1918). – Київ; Львів, 1996. – 372 с.
123. Ткаченко В. Отаманщина // Віче. – 1992. – № 9. – С.119-145.
124. Шульгін О. Без території: Ідеали та чин уряду УНР на чужині. – К., 1998. – 340 с.
125. Щусь О. Всеукраїнські військові з'їзди: (історичні зошити). – К., 1992. – 86 с.
126. Яблонський В. Основні проблеми зовнішньополітичної діяльності уряду УНР (червень-грудень 1919 р.) // Вісн. Київ. ун-ту. – Сер. історії. – 1994. – С.155-164.

Огляди. Рецензії. Повідомлення

Повернення «Українців» Україні

У видавництві «Українське народознавство» (Державний музей-заповідник українського гончарства в Опішному) побачила світ історико-етнографічна монографія у двох книгах «Українці» - одне з найфундаментальніших видань ХХ ст. про український народ, його минувшину і сьогодення.

Ідея створення праці з'явилася понад сорок років тому, за «хрущовської відлиги». Українські етнографи підготували узагальнююче дослідження історико-етнографічних проблем українства, в якому зробили комплексний аналіз визначальних прикмет однієї з найбільших європейських націй. Проте книга так і не дійшла до читачів - відразу ж після випуску сигнальних примірників вона була заборонена, а друкарський набір розсипаний.

Хто знає, як надалі склалася б доля унікального доробку, коли б не сталися нові позитивні зрушенні на початку 1990-х років зі здобуттям Україною незалежності.

Науковці Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Рильського НАН України в співпраці з ученими інших академічних інститутів підготували узагальнюючу історико-етнографічну монографію «Українці» в двох книгах. На сьогодні це найповніший корпус наукових студій про етнічні особливості українців, прикметні ознаки їхньої традиційно- побутової культури. Доля книги нерозривно пов'язана зі столицею українського

гончарства - Опішним. У 1994 р. рукопис книги було подано видавництву «Українське народознавство», через два роки було завершено підготовку оригінал-макету праці й постало проблема коштів для видання. Автори та видавці зверталися за фінансовою допомогою до органів державної влади, міністерств, найбільших банків, громадських організацій, партій і рухів. Проте всюди отримали відмову.

Це могло б продовжуватися довго, якби Президент України Леонід Кучма під час перебування у вересні 1999 р. в Державному музеї-заповіднику українського гончарства в Опішному не ознайомився з діяльністю музейного видавництва. Переглянувши підготовлений макет книги, він підкреслив, що українці мусять знати минувшину свого народу, безцінну спадщину народної культури. Через місяць, за безпосереднього сприяння Президента України, видання, виконане на високому поліграфічному рівні, побачило світ.

Серед авторів книги - Анатолій Пономарьов (голова колегії), Іван Драч, Олександр Курочкин, Тетяна Марченко, Тамара Косміна, Тетяна Кара-Васильєва, Олесь Пошивайло, Діана Томас, Володимир Трощинський, Євген Камінський та ін. Новий доробок українських вчених пошанувала молода держава.

Наталя Олійник,
ст. н.с. ДМЗУГ в Опішному